



**Столична община**

Входящ №

СОА20-ГР94-6308

Регистриран на 21.12.2020

За проверка: <https://sofia.bg/registry-report>



---

**From:** emilia.vassileva  
**Sent:** 20 декември 2020 г. 15:27  
**To:** e.stoyneva@sofia.bg; r.galabova@sofia.bg  
**Cc:** info@spasisofia.org  
**Subject:** Проект (предварителен вариант) на „Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г.“  
**Attachments:** План за КАБ 20 12 20.pdf

Здравейте,

Приложено изпращам становището си относно Проект (предварителен вариант) на „Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г.“.

Моля за входящ номер или потвърждение, че е получено днес - преди обявения краен срок.

Успешна седмица!  
Емилия Василева

НА ВНИМАНИЕТО НА  
г-жа Десислава Билева, заместник-кмет  
на Столична община

КОПИЕ  
дирекция „Климат, енергия и въздух“  
г-жа Емилия Стойнева  
г-жа Румяна Гълъбова

ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТНИЦИ  
Столичен общински съвет

### СТАНОВИЩЕ

От: ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА, с адрес за кореспонденция:

ОТНОСНО: Обществено обсъждане под формата на „писмени консултации“ на Проект (предварителен вариант) на „Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г.“

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Представеният за обществено обсъждане Проект (предварителен вариант) на „Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г.“ (КП КАВ) би следвало да предлага адекватни цели и мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в рамките на Столична община така, че да се осигури опазване на здравето на хората и екосистемите. При това СО е длъжна да предприеме такива мерки, водещи до непревишаване нормите за качество на атмосферния въздух, определени в НАРЕДБА № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДВ 58, 2010 г. (Наредба 12) и Наредба 11 от 14 Май 2007г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, ДВ, бр. 42/2007 с изм. (Наредба 11).

За да живеем в една по-зелена и по-чиста София, трябва да се определят адекватни цели и планират множество действия, стъпка по стъпка, но за съжаление предложения проект на КП КАВ няма да постигне европейските цели за качество на въздуха поради съществените недостатъци, описани по-долу.

#### **1. Не е направен анализ на контекста, в който ще се изпълнява КП КАВ**

Анализът на контекста е необходим, за да бъде поставена правилна основа за определяне на целите, стратегиите и мерките за подобряване на качеството на атмосферния въздух при отчитане на интересите на заинтересованите страни. За да бъде в състояние Столична община да наблюдава външните и вътрешните обстоятелства, които могат да повлияят на постигане на целите за чистота на въздуха, тези външни и вътрешни обстоятелства следва ясно да бъдат изброени. Такова изброяване отсъства.

Отсъствието на анализ на контекста се потвърждава от следните факти:

- Наредба 12 не е приведена в съответствие с промените в Директива 2008/50/ЕО след 2015 г., а този факт не се споменава в КП КАВ;

- Приложение №2 „Нормативна уредба в областта на КАВ и компетенции на местните власти“ не съдържа всички нормативни регламенти в областта на КАВ, например приложими към транспортните средства, качество на дърва за горене и др.
- КП КАВ не съдържа информацията по т.8 и т.9 и информацията по II.2 от Приложение 15 на Наредба 12;
- Не е разгледана тенденцията за горене на отпадъци, каквито планове има столична община за ТЕЦ София и които ще доведат до увеличаване на вредните изхвърляния във въздуха, а не само на ФПЧ10, както е показано в Приложение 9;
- Около София има 40 кв. км територии за открит добив на полезни изкопаеми, които генерират замърсявания, но не са анализирани като индустриален източник;
- ПК КАВ разглежда единствено източниците на замърсяване в рамките на Столична община, сериозна част от замърсяването на въздуха е от източници, външни за общината – това пряко влияе върху оценката на ефективността на планираните мерки, ако не се отчита.

## 2. Неточни и/или неактуални входни данни за разработване на ПК КАВ

Представеният проект на КП КАВ има един недостатък по обща причина - ниска достоверност на входните данни и допусканията на изследването. Това се потвърждава от следните факти:

- Стр. 19 – не е дадена пълната информация за отговорните лица както се изисква от т.3 от Приложение 15 на Наредба 12;
- Стр.21 „Таблица II-1. Население на Столична община 2013-2018 г“ - не съдържа актуални данни. Добра практика е да се използват данни от предходен петгодишен период, т.е. данните би следвало да са най-малко за период 2015 - 2019 г.
- Стр.26 „Най-голяма част от годишния пробег на автобусите с клас Евро се осъществява от автобуси с клас Евро 6“ – Стандарт Евро 6 е въведен единствено за леки автомобили, а класовете за автобусите са с римски цифри съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 595/2009. Освен това фактът не е подкрепен с данни, нито с референтен източник на данните.
- Стр. 58 „Ето защо оценката на емисиите от битовото отопление е направена на базата на данни: • от социологическо проучване на територията на Столична община, проведени в рамките на проект по Програма LIFE в началото на 2019г., което включва и данни относно начина на отопление в домакинствата от различни райони (проведено през февруари 2019г. с 5990 респонденти24); • от оценките на потреблението на горива и други енергоизточници в различни документи, цитирани на съответните места в текста на настоящия раздел; • от Националния статистически институт.“ – няма проследимост към използваните входни данни за оценка на емисиите от битово отопление, включително и на цитирания сайт на Програма LIFE <http://lifeipcleanair.eu/bg/deynosti.html>;
- Стр.73 „За изчислението на общия пробег са използвани данни за интензивността на трафика в Столична община, които след експертна преценка дават основание да се допусне, че приблизително 400 000 МПС са в движение осреднено за едно денонощие, като те образуват осреднен годишен пробег от 12 000 км годишно за едно МПС.“ - няма проследимост към използваните данни и методът за експертна преценка;

## 3. Данните за превишаването на нормите за КАВ не са пълни

Данните, показани в КП КАВ за местата с превишаване на нормите са непълни, откъдето следва, че съществуващите пунктове за измерване може да не са представителни за оценка на надвишаването на нормите.

Това се потвърждава от следните факти:

- В Приложение 3 са дадени данни за средните концентрации на замърсителите и броя превишения единствено по показатели ФПЧ10, ФПЧ2,5, NO2, CO, озон и ПАВ(2 станции за измерване).

- КП КАВ не съдържа информацията за местата с наднормено замърсяване съгласно изискванията на т. I.1 от Приложение 15 на Наредба 12;
- КП ПАВ не съдържа информация относно преценка на достатъчността и правилността на процедурата по избор на площадките за пунктовете за вземане на проби съгласно Приложение III на директива 2008/50/ЕО, което следва да се извършва един път на 5 години;
- В КП КАВ отсъстват данни за спазване на нормите относно всички видове замърсители според Наредба 12 – например нормата за опазване на екосистемата, озон, бензен и др. и на Наредба 11 с изключение на ПАВ;

#### 4. Отсъства визия и стратегия за подобряване качеството на въздуха

В ПК КАВ отсъства визия за това, какво се очаква от изпълнението на КП КАВ, възможните стратегии за намаляването на замърсяването до нормите и приноса им към подобряване на КАВ. Това се потвърждава от следните факти:

- ПК КАВ не поставя ясни цели за привеждане в съответствие на качеството на въздуха с нормативните изисквания. Тези цели следва да осигурят, че превишаването на нормите ще се осъществи в най-кратките срокове. Законът за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) изисква тези цели да бъдат неразделна част от КП КАВ (Чл.24, ал.4). Също така КП КАВ трябва да съдържа система за оценка на резултатите, която се базира на резултати – чл. 24, ал. 6,7 и 8 на ЗЧАВ.
- В КП ПАВ обаче дори се планира да се нарушават нормите дори след изпълнението на програмата. Кой дава право на Столична община да нарушава нормите и да ни трови? Освен, че нямат право да приемат подобна програма, отговорните длъжностни лица подлежат и на санкции.
- Планът в Приложение 15, включва мерки, не определя приоритетите при изпълнението им, свързани с непревишаване на нормите за чистотата на въздуха. Трябва да е ясен какъв е приносът на всяка мярка в постигането на целите за чистота на въздуха - това би следвало да се определи в отделна колона на Приложение 15.

#### Предложения за допълнителни мерки в Приложение 15

##### Към раздел 1.МЕРКИ В СЕКТОР БИТОВО ОТОПЛЕНИЕ

- 1) В мярка 1-Sf- r – St подмяната на печки на твърдо гориво и въглища с такива на пелети не трябва да се допуска. Болшинството от потребителите на печките са социално слаби. Цената на пелетите не е атрактивна за тях. Единствено отоплението на електричество или газ е адекватна алтернатива.
- 2) Мерки 2-Sf- r – St , 3-Sf- r – St , 4-Sf- r – St са по същество една мярка – да се обединят;
- 3) Да се планират мерки за **разширяване** (а не съгласуване) на териториите с газоснабвяване и топлоснабдяване;
- 4) Да се планира мярка за въвеждане на алтернативни източници за отопление с термopомпи;
- 5) Да се раздават помощи за отопление единствено с ваучери за електроенергия/ топлоенергия/ газ;
- 6) Бюджета на мярка 11- Sf- iSt- Mt- Lt да се намали минимум пет пъти – това е част от работата на администрацията на Солична община;

##### Към раздел „МЕРКИ В СЕКТОР „ТРАНСПОРТ“

- 7) Забрана за влизане на товарни автомобили в широк център и през есенно-зимния сезон – не намерения, а реална мярка с конкретно описание на местата, забранени за товарни автомобили с цел предотвратяване на замърсяване;
- 8) Изготвяне на транспортни схеми за движение на товарни автомобили в града, избягващи булевардите и районите с превишаване на нормите на КАВ;
- 9) Подобряване на връзките на градския транспорт, учестяване на трафика и осигуряване на довеждащ транспорт до метрото. Примерна цел би могла да стане – от единия до другия край на София за по-малко от час с градския транспорт;

- 10) Стимулиране на велосипедния транспорт – велотрасета, съчетани с улици с еднопосочно движение без градски транспорт.
- 11) Стимулиране на пешеходното придвижване – разкриване на пунктове на СО и държавната администрация за комплексно обслужване на гише на пешеходно разстояние от всеки дом, съчетано с електронни услуги.
- 12) Стимулиране на използването на градски транспорт от общински и държавни служители и разко намаляване на служебния транспорт и служебните паркинги.
- 13) Да се включат проектите, предложени от Спаси София относно:
  - Цялостен ремонт на бул. Цар Борис III - пътни платна, тротоари, велосипедна алея и осветление, както и изграждане на канализация и подземна инфраструктура. Булевардът е основен източник на замърсявания.
  - Изграждане на подземен паркинг под бул. Македония за 740 места. С това ще бъде решен проблемът с паркирането в центъра, което ще позволи разчистването на улиците и тротоарите от коли и превръщането им във велотрасета без автомобилен трафик.
  - Изграждане на трамвайно трасе в кв. Орландовци по бул. Лазар Михайлов с дължина от 2 км. С това жителите му ще получат дългоочакваната директна, бърза и екологична връзка с центъра и метрото и автомобилния трафик се очаква да намалее.
- 14) Мярка 47- Sf- o St- Mt- Lt да се премахне от ПК КАВ – това може да е допълнителна функция на ЦГМ, който вече е осигурен с персонал и техника.

#### **Към раздел МЕРКИ В СЕКТОР ПРОМИШЛЕНОСТ**

- 15) Да се добави мярка за спиране на дейността на предприятието до предприемане мерки за понижаване на замърсяването под нормите.

В допълнение към гореизложеното, бих искала да изразя впечатлението си от проведеното обществено обсъждане на същия проект на 11.12.20 г. При обсъждането беше демонстрирано изключително ниско ниво на представянето на проекта на КП КАВ и не беше отговорено адекватно на голяма част от въпросите, поставени от участниците в общественото обсъждане. Мнението ми е, че проведено обсъждане беше изключително формално проведено и не постигна целта си.

Във връзка с горното, по повод на цитираната процедура за обществено обсъждане под формата на „писмени консултации ви предлагам документът „Проект (предварителен вариант) на „Комплексна програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община за периода 2021-2026 г.“ да бъде върнат на авторите му за основно преработване и да не бъде одобряван в този вид.

20.12.20

С уважение,

